

den voorzitter der afdeeling was de bescheidenheid der officieele Toelichting werkelijk misleidend. Met geen enkel woord werd daarin van een plaats gehad hebbend onderzoek gerept, evenmin werden latere aanvullende mededeelingen aangekondigd. Vandaar ongetwijfeld een zoo weinig aanmoedigend praeadvies van het Hoofdbestuur; vandaar ook mijn wensch naar een behoorlijk onderzoek, vóór en aler wij verzoeken zouden gaan richten tot de Regeering.

De zaak verandert geheel, nu de Afdeeling zelve dit onderzoek, naar het schijnt op grondige wijze, alree heeft ingesteld. Haar rapport moet thans worden afgewacht, vóór de discussie over deze zaak kan worden geopend.

H. BURGER.

DE VOORSTELLEN IN ZAKE DEN ABORTUS CRIMINALIS.

De heer H. BURGER geeft in n°. 14 van dit *Tijdschrift* den weak, het voorstel van Oldambt met dat van Amsterdam te doen samenvloeien. Ik kan mij met die zienswijze niet vereenigen in dien zin, waarin de heer BURGER dezelve heeft uitgewerkt. De Afdeeling Amsterdam wil een commissie van onderzoek, waardoor de aandrang dien onze Maatschappij op de Regeering moet uitoefenen tenminste een jaar verschoven wordt. Er zou een enquête bij de medici in Nederland worden ingesteld en wij weten hoe weinig geneeskundigen aan dergelijke oproepingen, vooral in een geval als dit, gehoor geven. Wat er van bekend is, in het bijzonder aan de hoofden van onze vrouwenklinieken kan zeer goed op de Algemeene Vergadering worden medegedeeld; of, wil men hier niet voor de zaak uitkomen, in de afdeelingsvergaderingen, waar de afgevaardigden in den regel hun gevoelens vaststellen, worden te berde gebracht. Juist nu de Minister van Justitie verklaard heeft, krachtig te zullen optreden tegen den abortus criminalis is onverwijfde aandrang van onze zijde nuttig om Z. Exc. des te meer te overtuigen van het urgente der zaak.

De zaak is urgent: niet omdat *Oldambt* „buiten alle kijf” heeft gesteld de bewering dat de abortus provocatus hand over hand meer wordt in praktijk gebracht, maar omdat steeds meer gevallen bij de geneeskundigen bekend worden die door de justitie niet kunnen vervolgd worden, of in geval van vervolging met een vrijspraak eindigen. Volgens de jongste crimineele statistiek (over het jaar 1901) heeft in dat jaar geen enkele veroordeeling wegens abortus criminalis plaats gehad! Aan de jurisprudentie van den Hoogen Raad, welke het bewijs eischt dat de afgedreven vrucht heeft geleefd, moet door wetswijziging een einde worden gemaakt.

De afdeeling Amsterdam verklaart in haar toelichting op voorstel B „dat zij zoowel uit de ervaring door verschillende harer leden op allerlei wijze opgedaan, als uit de mededeelingen van geneesheeren van ziekenhuizen de overtuiging heeft verworven dat de abortus criminalis te Amsterdam een zeer groote uitbreiding heeft verkregen”, en toont dit door cijfers nader aan.

Reeds de 14 zekere gevallen door Amsterdam in haar toelichting vermeld, motiveeren voldoende het voorstel *Oldambt*.

Alles wel beschouwd, komt het mij voor dat beide voorstellen B en C hand aan hand kunnen gaan. Beide kunnen worden aangenomen, en als

reeds nu een adres aan de Regeering wordt verzonden, gestaafd door de bewijzen door Amsterdam gememoreerd, waarbij stellig nog andere gevoegd kunnen worden, zoude niets de Maatschappij behoeven te weerhouden, om een nader onderzoek in te stellen waarvan de resultaten later konden worden gebracht onder het oog der Regeering.

In dit verband komt het mij evenwel wenschelijk voor de volgorde van behandeling van voorstel B en C om te keeren. Immers, indien het voorstel Amsterdam is aangenomen (en wie zou tegen een onderzoek zijn?) zoude volgens den gedachtengang van den heer BURGER het voorstel Oldambt hiermede moeten „samenvloeien”, welk euphemisme wel zal beteekenen „verworpen” of op zijn zachtst „uitgesteld”. Niets staat evenwel aan een onderzoek in den weg, ook na verzending van het adres.

De algemeene beschuldiging door den heer H. BURGER uitgesproken dat somwijlen voorstellen onbekoekt en ondoordacht worden aangenomen en verzonden is op het voorstel Oldambt niet toepasselijk, nu de Minister van Justitie in confesso is van de noodzakelijkheid om krachtig op te treden tegen den abortus provocatus in verband met het Nieuw-Malthusianisme. Opzettelijk spreekt Oldambt niet over dit stelsel. Haar voorstel is gericht tegen allen die zich schuldig maken aan de afdrijving eener vrucht, ook tegen de geneeskundigen, als zij handelen zonder voldoende medische indicatie.

Beerta, Paaschmaandag 1904.

B. SLINGENBERG.

DE BESCHRIJVINGSBRIEF VOOR DE ALGEMEENE VERGADERING DER MAATSCHAPPIJ.

Geachte Collega BURGER,

De tegenstelling, waarvan in den aanhef van uw „driestar” over den Beschrijvingsbrief gewag gemaakt wordt: een dageraad van een nieuw frisch leven ter eenre — ontgoocheling, bedroevende teleurstelling, armzalig lijstje van akelig onbeduidende voorstellen (gerechte hemel!) ter andere zijde, zou misschien sommigen aanleiding kunnen geven tot een voorbarig gegnuif over de onvruchtbaarheid eener hervorming, waartegen zij van den aanvang afgekant waren, en daar ik niet gaarne zou zien dat een man van gezag als een Redacteur van het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde*, orgaan van de Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, zou worden misverstaan in zijn schatting van een ernstig bedoeld streven eener vereeniging, welke immers tot het *Tijdschrift* als een bevriende mogendheid in betrekking staat, wensch ik, met uw verlof, een en ander in het midden te brengen ten bewijze dat uwe opmerkingen omtrent den inhoud van den Beschrijvingsbrief geenszins toelaten thans reeds een oordeel te vellen over den al of niet gunstigen invloed van de reorganisatie op de „werkdadigheid in de peripherie”, d.i. in de afdeelingen. Het deed mij reeds genoeg te bemerken, dat gij uw oordeel vooralsnog wenschte op te schorten, althans troost tracht te vinden in de gedachte, dat stoornissen in de geleiding tusschen de deelen en het centrum de oorzaak kunnen geweest zijn, dat de lijst van voorstellen voor de Algemeene Vergadering van die werkdadigheid geen juist denkbeeld geeft.